

dovolují datovat zdejší aktivity do rozmezí závěru staršího a počátku mladšího stupně kultury s moravskou malovanou keramikou. Při sběrech byly ale získány i ojedinělé artefakty dokládající zde pohyb člověka v mladém paleolitu. Výše zmíněnou sondáží orbou narušeného objektu se podařilo prokázat, že dno jámy bylo zahlobeno do podloží, tvořeného jílovitou vrstvou zvětřalého serpentinitu, jež obsahuje hlízy plazmy. Vzhledem k tomu, že těleso matečné horniny je obklopeno v neolitu preferovanými sprašemi (kde prozatím stopy objektů nebyly zjištěny), interpretujeme primární účel zahlubování objektů do podloží v těchto místech jako exploatační jámy s cílem získání štípatelné suroviny vyšší kvality než té, která se vyskytuje na povrchu.

V roce 2020 byla na lokalitě provedena kromě povrchových sběrů s podporou GPS (získána byla štípaná industrie, několik křemenných otloukačů a ojedinělé zlomky keramiky a broušené industrie) také geofyzikální prospekce (obr. 12), jejímž cílem bylo zmapování charakteru geologického podloží výchozu a ověření přítomnosti případných dalších archeologických objektů. Celkem se podařilo změřit plochu o rozloze 0,64 ha. Na výsledném magnetogramu bylo zjištěno větší množství anomálií, jejich interpretaci však do značné míry ovlivňovalo silně magnetické podloží. V návaznosti na výsledky měření došlo k realizaci 11 mikrosond, kterými byly ověřovány vybrané tvarově pravidelné anomálie. Žádnou z nich však nebylo možné ztotožnit s výplní archeologického objektu. Při sondáži však byly odebrány vzorky podložního sedimentu na petrografickou analýzu a měření magnetické susceptibility, které napomohou ke zkvalitnění interpretačních možností geofyzikální prospekce. Získané výsledky vyžadují další monitoring lokality a realizaci podrobnějšího výzkumu, který by mohl významně přispět k problematice exploatace kamenných surovin na Moravě v mladém neolitu.

Literatura

- Kovárník, J. 1992:** Kinds of Rock Suitable for Chipping Found in Southwest Moravia. In: A. Přichystal (ed.): *Lithic Raw Materials in Prehistory and Middle Ages of Czechoslovakia. The Anniversary of RNDr. Rudolf Musil, DrSc. Scripta. A collection of original articles from the Faculty of Science, Masaryk University, Brno, Czechoslovakia. Geology 22. Brno: Masaryk University, 17–28.*
- Kovárník, J. 1993a:** Das grosse urzeitliche Zentrum für Abbau und Verarbeitung der Rohstoffen der gespaltenen Industrie Jevišovice I. In: J. Pavúk (ed.): *Actes du XIIe Congrès International des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques. Bratislava, 1–7 Septembre 1991. Tome 2. Bratislava: Institut archéologique de l'Académie slovaque des sciences, 418–432.*
- Kovárník, J. 1993b:** Grossproduktions-Exploitationszentrum und prähistorische Ateliers Jevišovice I (Bez. Znojmo). *Přehled výzkumů 1991*, 9–15.
- Kovárník, J. 2011:** Další výchozy štípatelných surovin na jihozápadní Moravě. *Živá archeologie. (Re)konstrukce a experiment v archeologii 13*, 22–27.
- Kuča, M., Bartík, J. 2012:** Příspěvek k problematice křemičitých hmot a jejich využívání v průběhu neolitu na jižní a jihozápadní Moravě. *Přehled výzkumů 53(1)*, 41–50.
- Oliva, M. 1986:** Starší doba kamenná (Paleolit). In: P. Košťurík, J. Kovárník, Z. Měřinský, M. Oliva: *Pravěk Třebíčska*. Brno, Třebíč: Muzejní a vlastivědná společnost v Brně, Západo-moravské muzeum v Třebíči, 31–56.
- Škrdla, P., Nejman, L., Bartík, J., Rychtaříková, T., Nikolajev, P., Eigner, J., Nývltová Fišáková, M., Novák, J., Polanská, M. 2016:** Mohelno – a terminal LGM industry with microlithic tools made on carenoidal blanks. *Quaternary International 406A*, 184–194.

Vokáč, M. 2004: Suroviny štípané kamenné industrie v pravěku jihozápadní Moravy. *Acta Musei Moraviae, Scientiae sociales LXXXIX*, 167–206.

Vokáč, M., Knotek, J. 2000: Archeologické nálezy ze Slavětic, okres Třebíč. *Informační zpravodaj prosinec 2000*, 107–118.

Summary

The outcrop of serpentine weathering products (plasma-type) in the “Vinohrádky” field, a possible outcrop of local knappable raw material utilised during the Palaeolithic and Neolithic periods at the sites within the Dukovany and Mohelno areas, has been systematically surveyed since 2015. The intensive surface surveys aided with GPS were supplemented with a geomagnetic survey in 2020 (Fig. 12). Unfortunately, the geomagnetic survey was not as successful due to the high content of magnetic minerals composed of local bedrock. Both surface and geomagnetic surveys will continue (the area surveyed to date will be enlarged into a loess-covered area of the site).

Jaroslav Bartík, Petr Škrdla, David Cibulka, Marek Vlach

Hrotovice (okr. Třebíč)

Ul. Panská; „Na Panské nivě“, „Záhumenice“, parc. č. 692/13, 692/18, 692/20.

Kultura lineární keramiky, Moravská malovaná keramika (neolit).

Sídlíště. Skupina/síť sond. Záchranný výzkum.

Uložení nálezu: Muzeum Vysočiny Jihlava, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 49.1045469N, 16.0574394E

Mezi lety 2019 až 2020 proběhl v několika etapách záchranný výzkum na jihozápadním okraji Hrotovic. Akce vyvolaná stavbou nových rodinných domů přinesla nejzajímavější zjištění na parc. č. 692/13. Zde došlo při hloubení základů k narušení rozsáhlého objektu (patrně hliníku), jehož zasypan obsahoval převážně nálezy kultury s moravskou malovanou keramikou (zlomky keramických nádob, fragmenty plastik, štípanou a broušenou kamennou industrií) a v menší míře také kultury s lineární keramikou. Nevelký objekt kultury s lineární keramikou byl zachycen i na parc. č. 692/18. Poslední ze sledovaných parcel 692/20 byla již bez nálezů. Plochy zkoumané v roce 2020 jsou součástí rozsáhlého sídlíště známého již z dřívějších dob a probádaného zejména F. Vildomcem a J. Palliardim (Košťurík et al. 1986, 190).

Literatura

- Košťurík, P., Kovárník, J., Měřinský, Z., Oliva, M. 1986:** *Pravěk Třebíčska*. Brno, Třebíč: Muzejní a vlastivědná společnost v Brně, Západo-moravské muzeum v Třebíči.

Summary

A rescue excavation carried out in 2019–2020 on the south-western periphery of the town of Hrotovice (Třebíč District) in the “Na Panské nivě” field, detected a continuation of a previously examined Moravian Painted Ware and Linear Pottery culture settlement (cf. Košťurík et al. 1986, 190).

Aleš Hoch, Milan Vokáč